

A na střední se naučím kouřit: Analýza vlivu vrstevníků na rozšíření kouření u české mládeže

Praha, 1. února 2016 Přes 40 % mladistvých v Česku kouří. Nová analýza think tanku IDEA zkoumala, jak silně je kouření středoškoláků ovlivněno kouřením jejich vrstevníků. Zatímco u chlapců prokázala silný vliv, u dívek nikoliv. Proč tomu tak je?

Analýza IDEA vycházela z dat Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD), která mapuje vztah šestnáctiletých středoškolských studentů z 26 evropských zemí ke konzumaci tabáku, alkoholu a dalších drog. Podle výsledků studie ESPAD například víme, že Česko se v kouření mladistvých řadí v EU na špici nebo že mnoho mladých lidí v Česku si vybuduje závislost na kouření právě v průběhu studií na střední škole.

„Studie ESPAD obsahuje velké množství dat. Umožňuje mimo jiné rozlišit, jestli mladiství již kouřili na základní škole, nebo začali až později“, vysvětluje Filip Pertold, výzkumník Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA). *„Naše analýza si dala za cíl zjistit, jakou měli do té doby nekouřící středoškoláci k zahájení kouření motivaci. A dospěla jednoznačně k závěru, že u chlapců je peer effect neboli vliv vrstevníků významný,“* dodává Pertold.

Výsledek studie je zvláště důležitý ve světle současné debaty o zavedení zákazu kouření v barech a restauracích. Do těchto typů zařízení chodí chlapci daleko častěji než děvčata, a proto jsou peer efektu kouření daleko více vystaveni. Na základě výsledků této studie se tak znovu potvrzuje, že zavedení zákazu kouření v barech a restauracích bude mít dopad nejen na samotné kouření, ale i na konzumaci alkoholu mezi mládeží. A platí to i naopak: důsledné prosazování zákazu podávání alkoholu nezletilým může vést k poklesu jejich kouření.

Podle Filipa Pertolda je vliv vrstevníků s ohledem na kouření natolik silný, že je moudré jej využít pozitivně: *„Pokud se v důsledku realizace politiky zaměřené na snížení kouření podaří odradit od kouření jednoho středoškolského studenta, díky jeho vlivu na vrstevníky bude konečný dopad této politiky ještě větší. Tvorba politiky zaměřená na omezení rizikového chování mezi mládeží by právě tento vliv vrstevníků měla zohlednit,“* uzavírá Pertold.

První čtení návrhu Zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek proběhlo v Poslanecké sněmovně za mimořádné pozornosti médií i veřejnosti dne 15. prosince 2015. Ve druhém čtení by měl být zákon projednán v polovině února 2016. Evropské státy sice nejsou v přístupu k zákazu kouření v restauracích jednotné, ovšem Česká republika dlouhodobě patří mezi země s nejbenevolentnějším přístupem. Naopak nejpřísnější přístup, tedy úplný zákaz kouření, platí v Irsku, Francii či nově v Rumunsku.

Studie IDEA dostupná [zde](#).

Studie IDEA v anglickém jazyce ve formě akademického článku [zde](#).

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) k nahlédnutí [zde](#).

Kontakt:

Filip Pertold
Výzkumník IDEA
telefon: (+420) 723 521 416
filip.pertold@cerge-ei.cz

Ondřej Lukáš
PR Manager CERGE-EI
telefon: (+420) 776 186 529
ondrej.lukas@cerge-ei.cz

O IDEA: Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při akademickém pracovišti CERGE-EI je nezávislý think tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik.

Doporučení IDEA vychází z analýz založených na datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorie. IDEA vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Další informace na:

<http://idea.cerge-ei.cz/>